

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

WARSAW UNIVERSITY OF LIFE SCIENCE

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТАВРОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ В. В. ДОКУЧАЄВА

**І М І Ж Н А Р О Д Н А
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ
В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

**ПРИСВЯЧЕНА 90-РІЧЧЮ ВІД НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА
ДМИТРА МУСІЙОВИЧА ФЕСЕНКА**

25-26 травня 2016 року

м. Полтава

*Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою
напрямку підготовки «облік і аудит»
факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 11 від 24.06.2016 р.)*

«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 25-26 травня 2016 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2016. – 222 с.

У збірнику матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних та закордонних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Конференція присвячена 90-річчю від народження видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу та зміст тез несуть їх автори.

режима – единый налог на вмененный доход (ЕНВД).

В соответствии со статьей 346.11 НК РФ, организации находящиеся на УСН освобождаются от уплаты налога на прибыль, НДС и налога на имущество, а ИП освобождаются от НДФЛ, НДС и налога на имущества с физических лиц, тем самым облегчая налоговый учет у себя на предприятии.

На мой взгляд, целесообразно разработать план счетов налогового учета. Счета должны иметь названия и номера отличные от счетов бухгалтерского учета, что поспособствует к появлению новой корреспонденции счетов. Что существенно облегчит ведение учета в крупных организациях.

Также можно преобразовать метод двойной записи в тройную. То есть отражать суммы в дебете, кредите и сразу высчитывать налог. Такой метод позволит убыстрить и как следствие оптимизировать налоговый учет.

Список использованных источников:

1. Налоговый кодекс Российской Федерации от 31.07.1998 N 146-ФЗ (принят ГД ФС РФ 16.07.1998) (действующая редакция от 04.10.2014).
2. Налоговый учет и налоговая политика предприятия / А.В. Брызгалин, В.Р. Берник, А.Н. Головкин, Е.В. Дементьева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Аналитика-Пресс, 2007.
3. Налоговый учёт: учебное пособие / М.Н. Смагина. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос.техн. ун-та, 2009. – 80 с.

Н. А. Канцедал,

к.е.н., доцент кафедры бухгалтерського обліку,
Полтавська державна аграрна академія

І. О. Лізунова,

магістр факультету обліку та фінансів,
Полтавська державна аграрна академія

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ ЯК ОБ'ЄКТА БАЛАНСОВОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» дебіторська заборгованість відображується у фінансовій звітності підприємства у розрізі наступних статей [1]:

1) основних балансових статей: довгострокова дебіторська заборгованість (рядок 1040); дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги (рядок 1125); дебіторська заборгованість за розрахунками (рядок 1130-1136); інша поточна дебіторська заборгованість (1155).

2) додаткових статей фінансової звітності: дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів (рядок 1140); дебіторська заборгованість за розрахунками з внутрішніх розрахунків (рядок 1145); збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги (рядок 3553); зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості (рядок 3554).

Проаналізувавши зміст НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» виявлено неузгодженість окремих понять. Зокрема, щодо відображення дебіторської заборгованості у Балансі за чистою реалізаційною вартістю згідно П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», про що, власне, не йдеться у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Це актуалізує потребу узгодження понятійного апарату законодавчої бази для розуміння облікових підходів, що забезпечують реальність балансового відображення зазначеного активу.

Згідно п.7 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» поточна дебіторська

заборгованість, яка є фінансовим активом (крім придбаної заборгованості та заборгованості, призначеної для продажу), включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю [3]. Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості обчислюється як різниця між поточною дебіторською заборгованістю та резерву сумнівних боргів.

Деталізація змісту поняття фінансового активу наводиться у П(С)БО 13 «Фінансові інструменти». Відповідно, фінансовий актив – це:

- а) грошові кошти та їх еквіваленти;
- б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства;
- в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах;
- г) інструмент власного капіталу іншого підприємства [4].

Фінансовий актив, призначений для перепродажу – фінансовий актив, придбаний з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових змін його ціни та/або винагороди посередника.

Таким чином, П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» зобов'язує відображати за чистою реалізаційною вартістю (а отже, і створювати під неї резерв сумнівних боргів) тільки таку заборгованість, яка є фінансовим активом. Якщо виходити з визначення фінансового активу, наведеного в П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», така вимога стосується лише заборгованості за товари, роботи та послуги, яка буде погашена грошовими коштами. Відповідно, резерв сумнівних боргів не створюється під заборгованість за наданими постачальникам авансами, заборгованість підзвітних осіб, бюджетну та іншу заборгованість. Заборгованість, для якої не передбачено створення резерву, у разі визнання її безнадійною списується на інші операційні витрати.

П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» дає визначення змісту наступних понять: поточна дебіторська заборгованість, довгострокова дебіторська заборгованість, безнадійна дебіторська заборгованість, сумнівний борг, чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості, що розкриваються нижче.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

Сумнівний борг – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.

Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості – сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнта сумнівності.

За методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. За методом застосування коефіцієнта сумнівності величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності.

Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися такими способами:

- 1) визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- 2) класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення;
- 3) визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за попередні 3-5 років.

Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина сумнівних боргів на дату балансу становить залишок резерву сумнівних боргів на ту саму дату. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату

Гідно п.9. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» класифікація дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги здійснюється групуванням дебіторської заборгованості за строками її непогашення із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Коефіцієнт сумнівності встановлюється підприємством, виходячи з фактичної суми безнадійної дебіторської заборгованості за попередні звітні періоди. Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості. Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутків поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи.

Слід відмітити, що Податковий Кодекс України в пп.14.1.11 наводить більш об'ємне визначення поняття безнадійної заборгованості, а саме:

Безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

- а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;
- б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;
- в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;
- г) заборгованість фізичних осіб, прощена кредитором, за винятком заборгованості осіб, пов'язаних з таким кредитором, та осіб, що перебувають (перебували) з таким кредитором у трудових відносинах;
- г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних осіб — заборгованість, яка не перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб);
- д) актив у вигляді корпоративних прав або неборгових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;
- е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;
- е) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови що дії щодо примусового стягнення майна боржника не призвели до повного погашення заборгованості;
- ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;
- з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією [2].

Таким чином, дебіторська заборгованість як об'єкт балансового узагальнення відображується у фінансовій звітності за чистою реалізаційною вартістю, проте власне поняття чистої реалізаційної вартості у назвах балансових статей не згадується. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображується у Звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат.

З метою синхронізації облікових записів у бухгалтерському та податковому обліку необхідно враховувати право та обов'язок щодо створення (чи нестворення) резерву сумнівних боргів для різних видів дебіторської заборгованості, оскільки це впливає на коригування податкових витрат за безнадійними боргами внаслідок чого збільшується або зменшується фінансовий результат до оподаткування.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 7 лют. 2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» № 237 від 8 жовт. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» № 559 від 30 листоп. 2001 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

А. В. Карбашова,

студентка учетно-финансового факультета,

ФГБОУ ВО «Ставропольский государственный аграрный университет»

А. В. Фролов,

к.э.н, доцент кафедры бухгалтерского финансового учета,

ФГБОУ ВО «Ставропольский государственный аграрный университет»

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ УЧЕТНОЙ ПОЛИТИКИ ДЛЯ ЦЕЛЕЙ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Учетная политика для целей налогообложения появилась значительно позже бухгалтерской. Первое упоминание о необходимости организации учетной политики в целях налогообложения содержалось в главе 21 НК РФ, вступившей в действие с 1 января 2001 года. Затем требования об определении вариантов учета для целей налогообложения появились в главе 25 НК РФ, вступившей в силу с 2002 года, и уже потом в отношении специальных налоговых режимов – с 2003 года. И только Федеральным законом от 27.07.2006 № 137-ФЗ в законодательство о налогах и сборах было введено понятие «учетная политика для целей налогообложения».

Учетная политика для целей налогообложения – это выбранная налогоплательщиком совокупность допускаемых НК РФ способов (методов) определения доходов и (или) расходов, их признания, оценки и распределения, а также учета иных необходимых для целей налогообложения показателей финансово-хозяйственной деятельности налогоплательщика. Порядок налогового учета непосредственно влияет на правильность определения сумм налогов, подлежащих уплате в бюджет, а допущенные ошибки в учете могут стоить очень дорого.

Зачастую бухгалтеры полагают, что налоговая учетная политика существует только в рамках учета по налогу на прибыль. Вместе с тем анализ норм законодательства о налогах и сборах показывает, что право выбора у налогоплательщика (варианта учета) существует в том или ином виде независимо от применяемой организацией системы налогообложения.

От выбора, сделанного руководством организации при формировании учетной политики, в немалой степени зависят суммы налогов, перечисляемых в бюджет, а также время их уплаты. Следовательно, именно налоговая учетная политика является одним из законных инструментов оптимизации налогообложения, что особенно важно в условиях экономической нестабильности.

Особенностью учетной политики для целей налогообложения в сельскохозяйственных организациях является то, что многие с/х организации находятся на специальном налоговом режиме – Единый сельскохозяйственный налог.